

Európsky parlament a jeho aktivity vo vzťahu k osobám so zdravotným postihnutím

Jana Žitňanská, poslankyňa Európskeho parlamentu (NOVA, ECR)

Konferencia „Viac informácií, vyššie vzdelanie“

25. jún 2016, SUZA, Bratislava

Obsah prezentácie

1. Postavenie v EP a právomoci
2. Skupina EP pre práva osôb so zdravotným postihnutím
3. Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím
4. Európska legislatíva a projekty súvisiace s osobami so ZP
5. Aktivity na Slovensku

Angažujem sa v politike za všetkých, ktorí ťahajú za kratší koniec.

- poslankyňa Európskeho parlamentu, bývalá poslankyňa NR SR, bývalá novinárka, mama troch detí.

V Európskom parlamente (EP):

- členka **Výboru pre zamestnanosť a sociálne veci**
- podpredsedníčka **Výboru pre práva žien a rodovú rovnosť**
- členka **skupiny pre ľudí so zdravotným postihnutím a skupiny pre práva detí**

Práca v Európskom parlamente – Čo môže/nemôže europoslankyňa?

- v EP na rozdiel od NR SR nemôžem ako poslankyňa predkladať návrh zákonov, **môžem však návrhy Komisie pozmeňovať, hlasovať za alebo proti.**
- **d'alšie aktivity v EP:**
 - práca spravodajkyne,
 - príprava ľudsko-právnych uznesení,
 - kladenie písomných a ústnych otázok inštitúciám EÚ,
 - iniciovanie a podpora písomných vyhlásení,
 - vystúpenia v pléne EP,
 - stretnutia s aktivistami, podpora iniciatív a zapájanie sa do kampaní v Bruseli, Štrasburgu a naprieč celým Slovenskom

Skupina EP pre práva ľudí so zdravotným postihnutím I.

- hlavná platforma v EP - neformálne združenie poslancov, ktorí sú aktívni v problematike práv ľudí so ZP
- prvýkrát založená už v roku 1980, členmi je viac ako 100 poslancov EP
- 4 spolupredseda júci – z toho dvaja nepočujúci **Adam Kósa**, Maďarsko a **Helga Stevens**, Belgicko
- 8 podpredsedovia – **Jana Žitňanská**, Slovensko

Skupina EP pre práva ľudí so zdravotným postihnutím II.

- pracovný program na roky 2015 a 2016 – **Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím, smernica o prístupnosti, Európsky preukaz zdravotného postihnutia**
- pravidelné stretnutia
- semináre, konferencie
- spájanie síl pri legislatívnej práci

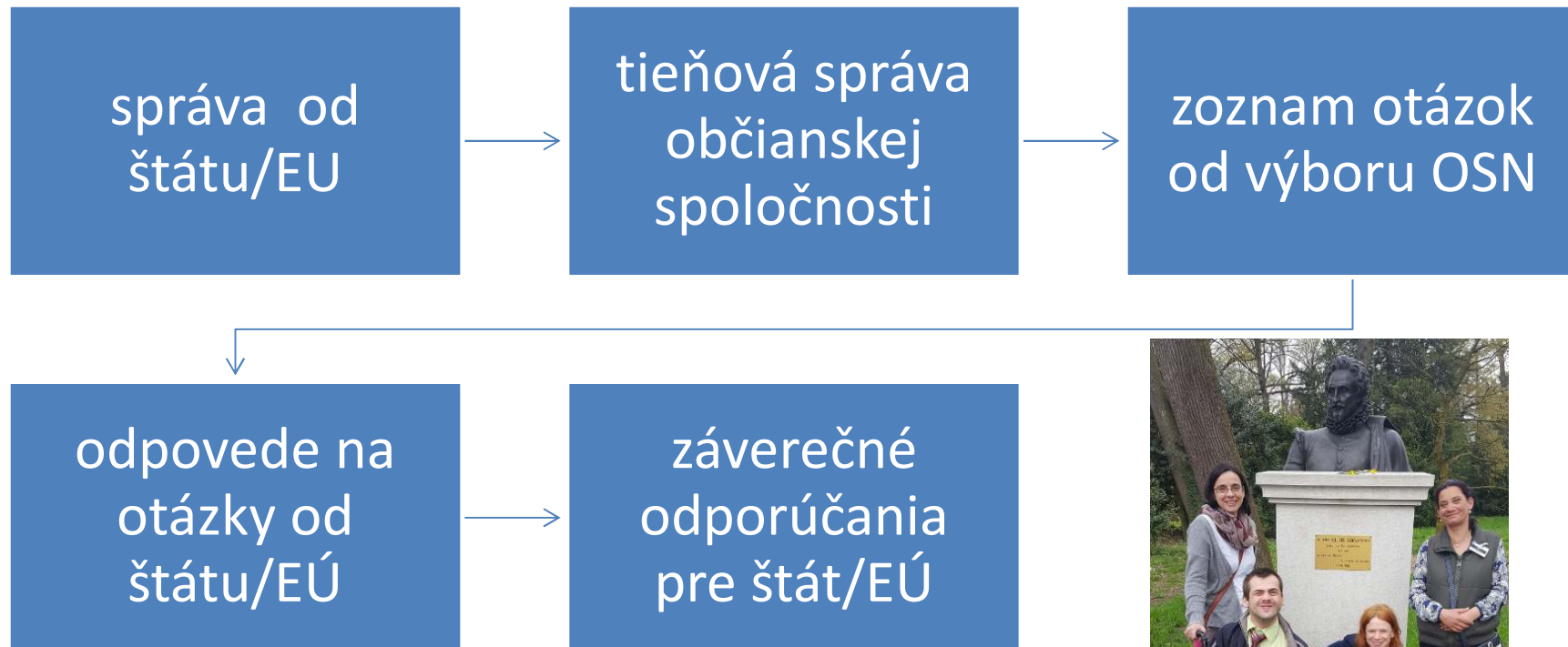

Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím

- SR aj EU ratifikovali Dohovor v roku **2010**
- **obsah Dohovoru:** právo na prístupnosť, nezávislý život, osobnú mobilitu, vzdelávanie, prácu a zamestnanie a iné [Slovenskí návštevníci a sťažisti v EP](#)
- **prečo je Dohovor dôležitý?**
 - pomáha osobám so ZP domôcť sa svojich práv - má prednosť pred slovenskými zákonmi
 - napr. **rozsudok Najvyššieho súdu SR (október 2015)** – „*deti so zdravotným postihnutím majú právo na inkluzívne vzdelávanie a zabezpečenie primeraných úprav*“

Monitorovanie napĺňania Dohovoru OSN

Záverečné odporúčania Výboru OSN pre práva osôb so ZP

- **záverečné odporúčania pre EÚ (2015)**
 - napr. smernica o prístupnosti, sloboda pohybu a systém sociálneho zabezpečenia, práva cestujúcich so ZP, inkluzívne využívanie eurofondov, prístup k informáciám, dostupnosť linky 112, ratifikácia Marakéšskej zmluvy, odporúčania k fungovaniu európskych inštitúcií
- **záverečné odporúčania pre SR (2016)**
 - napr. novela antidiskriminačného zákona ohľadom primeraných úprav, včasná diagnostika a intervencia pri deťoch, dostupnosť pomôcok a asistenčných zariadení, inkluzívne vzdelávanie, zabezpečenie tlmočenia do posunkového jazyka (médiá, súdy a iné verejné služby), bezbariérovosť v novom stavebnom zákone, podporované rozhodovanie, deinštitucionalizácia

Smernica o prístupnosti – European Accessibility Act

- rôzne typy digitálnych tovarov a služieb budú musieť byť dostupné aj pre osoby so zdravotným postihnutím, a to naprieč celou Európskou úniou
 - napr. lepší prístup k otitulkovaným filmom, hlásenia o meškanií dopravných prostriedkov prostredníctvom sms, porty na slúchadlá v bankomatoch
- text smernice zverejnený v decembri 2015 – rokovania o smernici budú súčasťou agendy slovenského predsedníctva Rady EÚ (júl-december 2016)

Smernica o prístupnosti webových stránok verejných inštitúcií

- **apríl 2016** - konečné znenie smernice schválené po 4 rokoch rokovaní
- nevidiaci, nepočujúci, ľudia so sluchovým postihnutím budú mať **lepší prístup k informáciám zverejneným na webových stránkach ministerstiev, súdov, polície atď.** (obrázky sprevádzané textom, navigovanie stránky bez myše a i.)
- **21 mesiacov** – doba, počas ktorej sa smernica musí stať súčasťou právnych poriadkov členských štátov
- následne **pravidelné monitorovanie Európskou komisiou** – členské štáty budú musieť podávať pravidelne správy o tom, ako smernicu naplňajú

Európsky preukaz zdravotného postihnutia

- nadväzuje na myšlienku európskeho parkovacieho preukazu
- **cieľ:** umožniť napr. slovenským držiteľom preukazu ZŤP využívať vo vybraných krajinách EÚ zľavy v oblasti kultúry, športu, cestovného ruchu či verejnej dopravy.
- najprv na úrovni projektu, nie legislatívy – na vytvorenie EPZP vyčlenila EK pre členské štáty **1,5 milióna EUR** (min. 60 000 EUR pre každý členský štát), termín podania projektov do septembra 2015
- napriek mojim opakovaným výzvam **sa SR rozhodla nezapojiť** – dôvody: nedostatok času na zmenu vnútroštátnej legislatívy a neexistujúca legislatíva na európskej úrovni
- momentálne sú zapojené nasledujúce krajiny: **Slovinsko, Malta, Cyprus, Fínsko, Belgicko, Taliansko, Estónsko, Rumunsko**
- lobujem za to, aby EK otvorila výzvu v roku 2016 opäť – **využije SR druhú šancu???**

Pozmeňovacie návrhy v EP

- najmä vo vzťahu k inkluzívnemu vzdelávaniu, k integrácii osôb so ZP na otvorenom trhu práce a k bezbariérovosti
- napr. spravodajkyňa nariadenia **EURES**
 - webový portál, ktorý ponúka možnosti vyhľadávania voľných pracovných miest v zahraničí a poskytuje stručné informácie o pracovných podmienkach v rôznych krajinách EÚ
 - pozmeňovacie návrhy: **aby samotná webová stránka, ale aj podporné centrá EURES boli prístupné pre osoby so ZP**

AKTIVITY na SLOVENSKU

Pozmeňovacie návrhy v NR SR, žiadosti o informácie, výzvy ministrom

- **pozmeňovacie návrhy v NR SR a interpelácie** - osobný asistent, načúvacie aparáty
- **žiadosti o informácie** –vzdelávanie špeciálnych pedagógov a logopédov, vzdelávanie tlmočníkov na vysokých školách, podporné strediská na vysokých školách, zamestnávanie osôb so ZP v štátnych inštitúciách, linka 112, povinná integrovaná starostlivosť
- **výzvy** – minister Richter (dary, Záruka pre mladých), minister Plavčan (asistenti učiteľa), minister/ka zdravotníctva (štatistiky, kategorizácie, zraniteľní odberatelia)
- **sledovanie bezbariérovosti volieb do NR SR**

Čo sa už podarilo?

- dary sa nebudú započítavať do príjmov osôb so ZP
- minister Plavčan prisľúbil použiť **28 miliónov** z národného projektu ATEP (podpora audiovizuálnej tvorby vo vzdelávaní) na zafinancovanie chýbajúcich asistentov učiteľa

Workshopy na Slovensku a v EP

- workshop o vzdelávaní budúcich učiteľov (apríl 2015)
- workshop o zamestnávaní ľudí so ZP (jún 2015)
- workshop o mikrofinancovaní (máj 2016)
- workshop o deinštitucionalizácii (september 2016)
- prezentácie a závery z workshopov sú dostupné na www.janazitnanska.sk

Manuál pre získanie podpory z eurofondov so dôrazom na ľudí so ZP

- **motivácia:** veľa dobrých nápadov, málo peňazí a komplikovaný jazyk eurofondov
- **cieľ:** zrozumiteľným spôsobom vysvetliť ako sa uchádzať o prostriedky z eurofondov a identifikovať, v ktorých operačných programoch možno žiadať o podporu v súvislosti so vzdelávaním, zamestnávaním, sociálnou integráciou
- máte o manuál záujem? napíšte na info@janazitnanska.sk

Kino bez bariér

Otvorená spoločnosť by mala byť otvorená pre všetkých, nielen pre tých, ktorí sú zdraví.

- predstavenia a projekcie sú určené **deťom so zdravotným postihnutím a deťom zo sociálne znevýhodneného prostredia** – sú špecificky prispôbené potrebám vyplývajúcim z jednotlivých druhov postihnutia
- od roku 2013 sme odohrali **viac ako 34 predstavení a projekcií bez bariér v 15 mestách na Slovensku**
- predstavenia a projekcie videlo **viac ako 3400 detí**

26.9.2015 (sobota) o 10:00 hod.

CINEMAX NITRA, ZOC MAX, Chrenovská ul.
sa uskutoční XXIII. filmové predstavenie
v rámci projektu

KINO BEZ BARIÉR

Filmové predstavenie je ZDARMA a je určené
pre deti so zdravotným postihnutím, deti zo sociálne
znevýhodneného prostredia a ich rodiny.

Podujatie sa koná pod záštitou
poslankyne Európskeho parlamentu
a poslankyne Mestského zastupiteľstva v Nitre

JANY ŽITŇANSKEJ a ANNY ŠMEHLOVEJ

LÍSTKY JE POTREBNÉ REZEROVovať VOPRED EMAILOM
kinoBezBarier@gmail.com NAINŠKODU DO 23.09.2015

CINEMAX
NITRA

ZA LEPSIU
NITRU

Kampane

Slovenskí návštevníci a stážisti v EP

- od roku 2014 navštívilo na moje pozvanie EP v Štrasburgu a v Bruseli už takmer **200 návštevníkov** z rôznych kútov Slovenska - nepočujúci, svaloví dystrofici, rodiny s autistickými deťmi, špeciálni olympionici, víťazky súťaže Vidiecka žena roka, víťazi študentských súťaží a mnohí ďalší
- **stážisti v kancelárii JŽ** – platená stáž v trvaní dvoch mesiacov otvorená aj ľuďom so ZP
- **stážisti v EP** – stážista so ZP má nárok na 50% navýšenie odmeny za stáž, viac informácií dostupných na <http://www.europarl.europa.eu/atyourservice/en/20150201PVL00047/Traineeships>

Videá a odpočty dostupné pre nepočujúcich na www.janazitnanska.sk

Európska smernica o prístupnosti:
správa v slovenskom posunkovom
jazyku
05.04.2016

Európska smernica o prístupnosti / European
Accessibility Act

Viac informácií nájdete tu:
<http://europskenoviny.sk/2015/12/04/jana-zitnanska-nove-technologie-budu-moct-konecne-vyuzivat-aj-zdravotne-...>

VIAC

Odpočet pre Nepočujúcich za rok
2014
01.04.2015

ABYŽE NAM LEPSIE BOĽO
odpočet Jany Žitňanskej pre Nepočujúcich za rok 2014

Dvojazyčné novoročné pranie
31.12.2015

VIAC

Odpočet pre Nepočujúcich v roku
2015

01.07.2015

VIAC

Pozvánka na konferenciu o posunkových jazykoch v EÚ

<http://www.janazitnanska.sk/#!/Konferencia-Multilingualism-and-equal-rights-in-the-EU-the-role-of-sign-languages/cmbz/576a55820cf258cfddd74f7a>

Možno nedokážem zmeniť svet. Ale som si istá, že v Európskom parlamente dokážem zmeniť Európu a zlepšiť život ľudí Slovensku.

Jana Zitnanská

Ďakujem!

jana.zitnanska@europarl.europa.eu

Fotografie použité v prezentácii pochádzajú z nasledujúcich zdrojov:

- súkromný archív europoslankyne Jany Žitňanskej
- www.janazitnanska.sk
- www.eppgroup.eu
- www.helgastevens.eu
- www.easped.eu
- <http://www.mdac.info/en>
- http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-15-6231_en.htm
- www.includ-ed.eu
- <http://bookshop.europa.eu/en/parking-card-for-people-with-disabilities-in-the-european-union-pbKE3008401/>
- www.eures.sk